
ZAHARIA BOIU - PREOT ȘI OM DE CULTURĂ

Lucia Țaralungă

Împrejurările istorice prin care a trecut neamul românesc în această parte a țării, au făcut din Biserică factorul de polarizare și de închegare al întregii vieți românești.

Religia creștin-ortodoxă a intrat ca ceva substanțial în ființa neamului nostru și a fost pârgă de rezistență și de conservare a datinilor românești de-a lungul veacurilor.

Ca și factor polarizator, pe lângă Biserică, s-a dezvoltat și școala românească. Tinda bisericii a fost locul unde elevii, fii de țărani, puteau primi cultura de care aveau nevoie, la adăpostul sfânt al bisericii și sub supravegherea directă a dascălilor bisericești. Acestea au fost începuturile școlii românești atât din Transilvania cât și din Țările Române.

Biserica și școala au fost pivotul de încercare și credință, pentru păstrarea de-a lungul timpului a datinilor cât și pentru cultivarea și perpetuarea elementelor românești. Ele au făcut ca acest popor să treacă cu mai multă ușurință prin împrejurările grele care l-au încercat.

Populația românească a orașului Sighișoara și a împrejurimilor ei, are o veche tradiție bisericească ortodoxă, necunoscând abateri de la vechea lege. Cea dintâi biserică ortodoxă din lemn se pomenește la începutul secolului al XVII-lea, iar prin anul 1777 s-a clădit în grădina actualei biserici ortodoxe din cartierul Cornești, o clădire de cărămidă unde se oficia serviciul religios până în anul 1785 când a fost construită actuala biserică sfințită de episcopul Ioan Moga.¹ Catedrala ortodoxă din centrul orașului a fost construită în anul 1936, după Marea Unire. Greco-catolicii au beneficiat din anul 1936 de o capelă unde se oficia serviciul religios.

Se cuvin punctate unele evenimente din istoria bisericii noastre care au avut loc la Sighișoara. Astfel, în cadrul lucrărilor Dietei care au avut loc la Sighișoara în data de 12 ianuarie 1680, au fost șterse privilegiile date preoților români date de către Barsai și confirmate de Apafi în 1663.² Nu era vorba propriu-zis de privilegii ci de ridicarea preoțimii române din starea umiltoare în care se afla și anume aceea de a plăti dijmă preoților altor culte.

În anul 1683 s-au adunat la Sighișoara 223 preoți și câțiva protopopi, arătând încrederea față de cinstitul episcop Ioasaf, cel persecutat de calvini. În cronică bisericii din Sighișoara se păstrează data când episcopul Moga a trecut pe aici : 28 mai 1822.³

1 *Monografia Județului Târnava Mare*, p. 361

2 Meteș, Ștefan, *Istoria Bisericii*, p. 335

3 Teculescu, Horia, *Oameni și locuri din Târnava Mare*, în *Anuarul liceului Principele Nicolae din Sighișoara pe anii 1929/30-1932/33*, p.296

După 111 ani, în 25 aprilie 1933 Mitropolitul Ardealului Nicolae, a ținut un congres religios la Sighișoara. Împăratul Franz Joseph (care între 1848 și 1867 a fost ultima persoană care a ocupat funcția de mare principe al Transilvaniei), călătorind prin Ardeal, în anul 1852, în data de 30 iulie, a înălțat la rangul de consilier intim pe Mitropolitul Andrei Șaguna, la Sighișoara.

Nu este deci o surpriză că această localitate a dat pe unul dintre cei mai mari predicatori de la sfârșitul secolului al XIX-lea, din Transilvania: **Zaharia Boiu**.

Zaharia Boiu (1834-1903), fiul protopopului Zaharia Boiu (1800-1888), paroh la Biserica din Cornești (cel care a înființat prima școală românească din Cetate), a fost unul dintre cei mai remarcabili publiciști și oratori transilvăneni, motiv pentru care a fost poreclit "Gură de aur". Nici nu se putea altfel *ținând seama de ascendența lui ecleziastă de excepție*.

Zaharia Boiu senior s-a născut la 8 mai 1800 în Hetiur tatăl său fiind parohul Moise Boiu iar mama Maria Drăghici, sighișoreancă. Bunicul său a fost Mihail Boiu preot paroh la Bodogaia (scaunul Odorhei). Parohul Moise Boiu, decedând de tânăr, Zaharia și sora lui au fost luați spre îngrijire de către preotul Ștefan Bălaș din Sighișoara, cel care a înființat aici, prima școală primară românească .

Moștenitor al lui Ștefan Bălaș, Zaharia Boiu senior preia de la acesta nu numai înclinația spre cele sfinte, ci și grija pentru școala primară românească, continuându-i opera pe ambele planuri⁴. După ce termină la Sibiu cursurile pentru candidatura de preot cu calificativul „eminent” , Zaharia Boiu se reîntoarce la Sighișoara unde între anii 1823-1828 a fost dascăl, cantor și diacon la biserică și școala primară românească, școală care prin strădaniile lui, era considerată încă din anul 1825 de către autoritățile guvernamentale ale Transilvaniei ca fiind cea mai bună școală poporală din ținutul Târnavelor una din cele mai bune șase școli românești ale vremii.⁵

Zaharia Boiu senior în data de 2 octombrie 1828 a fost hirotonisit ca preot capelan protopopesc în parohia sighișoreană, în anul 1833 ajunge paroh primar, iar în data de 4 decembrie 1848 Mitropolitul Andrei Șaguna îl unge protopop pentru meritele sale în sprijinirea cauzei românilor sighișoreni atât pe linia bisericii cât și a învățământului românesc.

Școala primară românească din Sighișoara ajunge vestită pe toată întinderea Târnavei Mari, datorită lui Zaharia Boiu senior cât și lui Nicolae Stan, care din anul 1836 preia postul de preot-învățător. Despre activitatea meritorie a școlii primare, cercetătorul N.Albu consemnează „așezarea lui N. Stan ca dascăl în fruntea ei, în scurtă vreme a făcut-o renumită pe toată Târnavă mare. În urma unei inspecții a lui

4 Petcu, M. ; Gavrilă, Ghe., *Astra sighișoreană 1861-1950 și Horia Teculescu 1897-1942*, p.17

5 *Ibidem*

Moise Fulea, consistoriul din Sibiu întervine la guvernul transilvan ca să o recunoască și să o decreteze școală trivială sau normală, iar dascălul ei să fie plătit din fondul de instrucție ardelean. Ceea ce s-a și admis”.⁶

Cum numărul elevilor români a început să crească, în anul 1861 Zaharia Boiu senior se vede nevoit să cumpere în schimbul sumei de 1500 florini o casă situată pe strada Cositorarilor nr.57, casă ce a fost transformată în școală cu trei clase primare și cu învățători plătiți de casa alodială și cu 12 stânjeni de lemne, oferiți pe gratis de către Comitetul parohial.⁷

Aceasta devine prima școală românească din perimetrul cetății Sighișoarei.

Zaharia Boiu senior s-a căsătorit cu Ioana Pălușan și au avut o familie numeroasă. Unul dintre copii a fost Zaharia, născut la 4 martie 1834. Acesta începe școala primară românească la Sighișoara, apoi „dovedind râvnă pentru carte”⁸ a fost înscris la liceul german „G.D.Teutsch” din aceeași localitate în toamna anului 1846, iar în anul 1854 își ia bacalaureatul ca al doilea în ordinea clasificării și primul la limbile de bază : latină, germană, greacă. Zaharia Boiu este întâiul român care ia acest examen la liceul săsesc din „Perla Târnavelor”⁹. Este foarte adevărat că profesorii germani au manifestat o atitudine corectă față de tânărul elev Zaharia Boiu el fiind „înțeles și sprijinit constructiv” promovând clasa pe locul I.¹⁰

Datorită situației materiale de loc înfloritoare, „lăudatul bacalaureat” a fost nevoit să accepte postul de învățător la o veche școală românească din Săcelele Brașovului. Aici desfășoară o activitate foarte apreciată care atrage atenția Mitropolitului Andrei Șaguna, care, în anul 1855 îl aduce la Seminarul teologic ortodox din Sibiu. După doi ani, în anul 1857 termină cursurile seminarului cu merite atât de evidente încât i se încredințează numaidecât o catedră de profesor la secția pedagogică la acest prestigios institut teologic. Mitropolitul Andrei Șaguna (1864-1873) l-a remarcat și l-a susținut să studieze ca bursier la Universitatea din Leipzig (Germania), unde s-a specializat în pedagogie și filozofie. Se întoarce la Sibiu în anul 1861 și este numit profesor definitiv la Institutul diocezan din Sibiu . De acum desfășoară o bogată activitate culturală ca profesor și o muncă intensă pentru ridicarea prin intermediul școlii a poporului român din Transilvania din starea de înapoiere culturală din care se afla. A fost redactor la ziarul “Telegraful Român” între anii 1863-1865 și după aceea la revista “Transilvania”(revista Astrei) . În mod deosebit, s-a remarcat prin acțiunile desfășurate de către ASTRA. Până

6 *Ibidem*, pp.17-18

7 *Ibidem*, p.18

8 Racotă, Tului, *Momente culturale și literare transilvănene*, p.8

9 *Ibidem*

10 Petcu, M., Gavrilă, Ghe, *op.cit.*, p.20

la sfârșitul vieții, Zaharia Boiu Junior . a fost angrenat activ în organele de conducere ale Astrei ca și membru în Comitetul Central și secretar I.

Societatea culturală transilvăneană ASTRA (Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român) creată în 23 octombrie 1861 la Sibiu și patronată de Mitropolitul Andrei Șaguna a fost „*un reazem al naționalității române*” într-un moment în care va reîncepe politica maghiarizării din 1867. Societatea era conștientă de necesitatea ridicării nivelului instructiv- educativ al școlilor „*poporale*”, cum erau numite atunci șco-lile primare române din Transilvania prin elabora-rea și tipărirea „*cărților scolastice bine întocmite*”. Conștient de rolul manualelor didactice, Zaharia Boiu Junior acceptă greaua sarcină a întocmirii principalelor manuale necesare școlilor „*poporale*”

Zaharia Boiu Junior a avut marele merit de a fi primul din istoria Transilvaniei care a pus bazele învățământului modern în limba română, fiind considerat ctitor al învățământului modern din Ardeal, realizând aceasta într-o perioadă când românii de aici erau supuși unei politici inimaginabil de dure de deznaționalizare.¹¹

Se dedică cu pasiune acestei munci și deja în 1862 tipărește la Sibiu în editura diecezană un *Abțdarius pentru școalele populare române* și un îndreptar metodic pentru folosirea acestuia *Manuducere pentru învațători la întrebuițarea Abțdariusului*. *Abțdariusul* cât și *Manuducerea* au fost folosite de Ion Creangă, când elaborează manuale pentru școlile din România. Urmează apoi : *Carte de citire pentru scoalele populare romane, partea I (Sibiu, 1865) și partea II (Sibiu, 1867)*, *Elemente de Geografie*, *Elemente de istorie patriotică și universală*, *Elemente de istoria naturei și fizica*. Zaharia Boiu a extins conținutul învățământului românesc punând la baza lui cultura generală.¹²

Un exemplar din *Carte de citire pentru scoalele populare romane, partea I* (semnalat de d-na bibliotecară Hanneliese Ambrozius în fondul documentar al Bibliotecii municipiului Sighișoara) a fost donat de autor gimnaziului din Sighișoara cu dedicație , în semn de „*mică dovadă a mulțumirii și a devotamentului*” pentru școala care l-a îndrumat în viață cu lumina științei și culturii.¹³

Pedagog cu pregătire temeinică , și poet, Zaharia Boiu Junior știe că o carte de învățătură trebuie să aibă însușiri care să-i dea o finalitate multilaterală : să îmbogățească și să înfrumusețeze limba elevilor, să le creeze deprinderea de a cugeta, să le deștepte și să le cultive fantezia, să le înnobileze „*inima*” în vederea receptării a tot ce este bun și frumos, să le înmulțească cunoștințele referitoare la „*diferite ramuri*” ale științelor. ¹⁴

11 *Ibidem* p.28

12 Racotă, Tului, *op.cit.* p.11

13 Nițu, Valeriu, „Zaharia Boiu” în *Profiluri mureșene*, vol. 1, p.200

14 Racotă, Tului, *op.cit.* p.12

Zaharia Boiu Junior a urmărit, așadar, ca manualele sale să fie instrumente de educare națională cât și îndemnuri de situare pe drumul marilor împliniri naționale.

Cu toate acestea, pedagog și preot integru, bun cunoscător al stărilor de spirit din Transilvania postrevoluționară, ca și al menirii adevăratei școli, Zaharia Boiu Junior este conștient că adevăratul patriotism duce cu necesitate la idea de umanitate. De aceea condamnă trufia națională și aduce o contribuție românească la realizarea conviețuirii pașnice locale. El recomandă învățătorilor români din arcul carpatic să militeze pentru buna înțelegere între toți locuitorii. Pentru aceasta, la predarea lecțiilor care cuprind idei referitoare la originea, unitatea, continuitatea și întinderea teritorială a poporului român și la popoarele conlocuitoare, învățătorii „să vorbească cu mare moderațiune, să enumere numai părțile cele bune ale fiecărui popor și să se ferească de greșala aceea în care lesne cad mai cu seamă învățătorii tineri, cari vrând să deștepte în copii simțul național prin rezonări nesocotite, și glume ușurele, aruncă în inimile copilărești ura către cei de altă origine și limbă, ură care, apoi, precum strică tăciunele cele mai frumoase semănături, așa poate roade și nimici în acele inimii cele mai nobile simțăminte umane și creștine”.¹⁵

Ca o recunoaștere a meritelor sale de editor de manuale școlare, în anul 1871 *Reuniunea învățătorilor români din dieceza Caransebeșului* îl primește ca și membru onorar.¹⁶

Ca un adevărat spirit luminat și creator, Zaharie Boiu Junior a avut deasemenea un real talent poetic. Astfel că în primul număr din „*Telegraful român*” (Sibiu, 3 ianuarie 1853) era publicată poezia unui „tânăr talent” care, notează redactorul, „de se va dezvolta după începutul care ne dă probă, promite românimii încă un poet”. La cinci ani de la revoluția din 1848, tânărul poet debutant Zaharie Boiu Junior pe atunci elev în clasa a- VII-a de liceu, exprima îndemnul optimist pentru dezvoltarea națiunii române:

„Trezească-se de a sa letargie
Românul ! Salute un timp mai senior!
Cuprindă în brațe comerț, industrie,
Cuprindă știința, cerescul odor!”¹⁷

În anii vieții sale, Zaharie Boiu Junior va încerca să urmeze acestui îndemn să-l împlinească alături de alți cărturari ardeleni care au luptat pentru înaintarea poporului prin știință și cultură.

Redactorul Aron Florian pe lângă faptul că publică această poezie intitulată „*Salutare la Telegraful român*” ca semn de încurajare a tânărului debutant adaugă:

15 *Ibidem*, p.12

16 Nițu, Valeriu, *op.cit.*, p.202

17 *Ibidem*, p.195

„Fantazia i se vede vie, sentimentul nobil, gustul în formare și arta în drumul dezvoltării... Să nu uite a cultiva limba națională în care să-și răsuflă inspirațiunile poetice, pentru ca să nu facă niciodată limba sclavă poeziei, precum nici poezia sclavă limbii”¹⁸

Aceste prețioase îndrumări, deși au stimulat talentul tânărului debutant, nu l-au determinat totuși să se dedice creației literare de prestigiu.

Încercările sale poetice sunt publicate în anul 1862, pe când avea 28 de ani, în volumul „Sunete și răsunete” în care militează pentru prăbușirea nedreptei granițe care desparte Ardealul de țara mamă – România, și care prin conținutul lor patriotic au devenit foarte populare în rândurile cititorilor.

Privește cu entuziasm și încredere Războiul de Independență al românilor (1877-1878) pe care îl susține și cu puterea scrisului. Poeziile scrise în acești ani, sunt adunate în volumul „Frunze de laur. Poezii eroice din anii 1877-1878” și publicate la scurt timp de la moarte, de către fiul său Ioan Baptist Boiu în anul 1904 la Sibiu.

Poeziile din acest volum: „Stindardul”, „Testamentul soldatului”, „Trecerea Dunării”, „Steaua lui Mihai”, „Sultan și Curcan”, etc. sunt pătrunse de sentimentul dragostei pentru patrie și cu toate că nu se deosebesc printr-o realizare artistică deosebită, totuși dovedesc posibilitățile creatoare ale unui talent promițător. Următoarele versuri din poezia „Trecerea Dunării” sugerează în mod plastic înfruntarea dușmanilor pe câmpul de luptă:

„Ca torențele de munte
 Vîjîind din depărtare
 Astfel streapătul de arme
 Vine mare, tot mai mare:
 Căci ca frunza și ca iarba,
 Fără număr, fără nume,
 Trece oastea miezi-noptii,
 Parcă câtă este-n lume
 Și spre Dunăre aleargă
 Să dea piept cu semiluna,
 Și la multele cunune
 Să-și adauge încă una.
 Dar cînd vor s-arunce puncte
 Preste undele bătrâne
 Iată, Istrul se ridică
 Cutezanța să le-n-frâne”¹⁹

18 *Ibidem*

19 *Ibidem*, p.198

Alteori întâlnim asocieri sau comparații care înviează tabloul epopeic, ca în poezia „*Testamentul soldatului*” :

„*Ca snopii-n câmpul cel mănos, în șiruri lungi, crucișe,
Zac frânți culcați, amici, dușmani de-a morții secerișe*”

Nicolae Iorga apreciază la poetul Zaharia Boiu acea „*stăpânire a unui grai limpede, firesc, cu notă populară care lipsește așa de mult ardelenilor din această epocă*”.²⁰

Deși istoria literaturii nu-l consemnează ca poet cu o fizionomie proprie, Zaharia Boiu Junior se remarcă prin activitatea deosebită desfășurată ca preot și orator talentat, publicist, editor de manuale școlare și membru al ASTRA.

Ca urmare a meritelor sale deosebite, în anul 1877, a fost ales membru corespondent al Academiei Române, fiind premiat de către această instituție, pentru lucrarea „*Cuvântări bisericești la înmormântări, parastase și alte festivități funebre. Adaos de texte biblice pentru cuvântările funebre*”, iar în 1890 a devenit academician.²¹

În perioada Războiului de Independență (1877-1878), s-a implicat foarte mult în acordarea de ajutor ostașilor, ajutor care de multe ori mergea până la a-i învăța carte pe cei neștiutori, pentru a putea corespunde cu cei de acasă. Patriot înflăcărat, a sprijinit cu toate forțele sale eforturile de război ale armatei române pentru cucerirea independenței de stat a României. În această acțiune a avut sprijinul întregii familii, soția sa, Caliopi a făcut parte din Comitetul Femeilor Sibiene care au strâns bani, îmbrăcăminte și ustensile medicale pentru ostași, iar sora sa Ioana Boiu a desfășurat aceeași activitate la Sighișoara.²²

Zaharia Boiu a fost, cum s-a precizat și un orator apreciat pentru cuvântul plin de elocvență, căldură, emoție. De la părinții săi Zaharia și Ioana a moștenit dragostea pentru patrimonial trecutului și ca un semn de omagiu adus memoriei lor, publică un volum de „*Cuvântări funerale și memoriale*” (Sibiu, 1889) pronunțate cu prilejul înmormântării unor reprezentanți de seamă ai culturii noastre din Transilvania: Iacob Bologa, Iosif Hodoș, Andrei Șaguna, Emanuel Gojdu, etc. În câteva trăsături esențiale, suggestiv, aceste cuvântări schițează portretul moral și evocă momente mai semnificative din activitatea personalităților.²³ Deasemenea el a cutreierat Transilvania ținând în fața auditoriului un impresionant număr de conferințe : astfel la Deva a ținut expunerea „*Casa română*”, în care ideea centrală scoasă în evidență, este necesitatea ca familia să sprijine școala „*Casa (familia- n.n.) și școala să-și dea mâna a face din tinerețea română oameni cugetători, oameni cari pe unde umblă să umble cu ochii deschiși, să*

20 Iorga, Nicolae, *Istoria literaturii românești în veacul al XIX-lea*, vol.III, 1909, p. 338-339

21 Petcu, M. ; Gavrilă, Ghe., *op.cit*, p.30

22 *Ibidem*, p.28

23 Nițu, Valeriu, *op.cit*, p.203

țină seama de cele ce se întâmplă cu ei și în jurul lor, să combine cauza lucrurilor și efectele lor și viceversa, să cumpănească la începutul întreprinderilor sale și finitul acelora; să adapteze tot ce este bun și folositor și să nu stea la îndoială a se dezbrăca de ce cunosc că e rău și stricăcios” .²⁴ La Sebeșul săsesc a ținut disertația despre „*Fundația Oteleșteanu*”, iar în Hațeg despre „*Academia Română*” arătând „*dezvoltarea ei istorică și starea ei actuală*” . În această disertație pe care o prezintă la adunarea ASTREI din 4/16 august 1891 face o succintă expunere a realizărilor științifice obținute de Academia Română și constată că numai prin valorificarea unui bogat fond documentar „*se va putea scrie de mâini chemate istoria adevărată, critică a poporului nostru*” .²⁵

Zaharia Boiu junior, este considerat ca unul dintre cei mai mari predicatori de la sfârșitul secolului al XIX-lea, din Transilvania. Principala lui operă religioasă este „*Semințe din agrul lui Hristos*” - în 3 vol. premiată de Academia Română.

Remarcabil preot și orator, (de unde și porecla „Gură de Aur”) a fost un respectat pastor de suflete . Pe linie bisericească a avut diferite funcții : Catehet la Liceul de stat din Sibiu (1865 - 1875), preot-paroh în Sibiu-Cetate (1863-1895), iar mai târziu „*asesor consistorial*” (consilier eparhial) al Arhiepiscopiei Sibiului (1870-1902), membru în Sinodul eparhial al Sibiului. Ales în 1870 deputat sinodal în Congresul National Bisericesc al Mitropoliei Ardealului, devine colaboratorul apropiat al Mitropolitului Andrei Șaguna.

Om de mare erudiție Zaharie Boiu Junior a fost și traducător. A tradus în limba germană împreună cu prof. Ioan Popescu -volumul II din *Istoria bisericească* a lui Andrei Șaguna (partea privitoare la Istoria Bisericii Române), publicată sub titlul „*Geschichte der grichische orientalischen Kirche in Osterreich Hermanstadt*”. Din limba germană a tradus între altele - *Nathan der Weise* a lui Lessing în metru original, iar din limba latină „*Confesiunile Fericitului Augustin*” , „*o serie de bucăți de lecturi le-a tradus din nemțeste și le-a publicat în manualele sale de citire*” .²⁶

Mare patriot interesat de lupta națională a românilor, el a tradus în limba germană „*Memorandumul*” , document tipărit în 1882 și adresat împăratului Franz Josef.

Preot, pedagog, om de excepție , și-a crescut copii în această atmosferă de jertfă pentru neam, încât conducătorul românilor din Ardeal , Ion Rațiu l-a găsit demn pe unul din fii lui, Olimpiu Boiu să-l încredințeze cu misiunea de a duce *Memorialul* la Viena. Inginerul Olimpiu Boiu devenit mai apoi administrator al Domeniului Coroanei,

24 Racotă, Tului , *op.cit*, p.22

25 Nițu, Valeriu , *op.cit*. p.202

26 Onisifor Ghibu, *Din istoria literaturii civilizației românești*, Editie îngrijita de Octav Paler, București, 1975, p. 198 -208

Mălini (Fălticeni), a reușit să ajungă la timp cu Memorandul (tradus în germană de către ilustrul său tată) la Viena, travestit în muncitor.²⁷

Iată cum povestește, mai târziu, Olimpiu Boiu acest eveniment :

„La sosirea mea, deputațiunea românilor aștepta deprimată, neavând Memorandul, care a doua zi trebuia prezentat împăratului.

Am intrat cu cuvintele: l-am adus!

*Lacrimi de bucurie izbucniră din ochii lor obosiți de așteptare și îngrijorare și mă îmbrățișară și sărutară pe rând: I.Rațiu, Pop de Băsești, E. Brote, V.Lucaciu, și S.Albini. Situația era salvată, dar eu nemaivând ce căuta în Ungaria, m-am angajat inginer silvic în Karintia, unde am stat șase ani, trecând apoi în serviciul Domeniilor Coroanei...”*²⁸

Zaharie Boiu Junior a fost un profet al zilelor noastre . Anticipând realitatea , într-o poezie „*Păretele să cadă*” din vol. „*Sunete și Răsunete*” Zaharie Boiu Junior, vorbește despre doi frați care trăiau în casa părintească și între care, în urma unui blestem, se ridică un perete de gheață.

Poetul se întreabă:

*„Oare stă și astăzi zidul în casa părintească?
Se rup și astăzi frații în triste dușmăanii ?
Peretele să cadă, în praf să se zdrobească,
Și ziua cea de aur din nou va răsări !“*

La 1 Decembrie 1918 „*peretele*” s-a năruit și a răsărit pentru noi „*ziua cea de aur*” . Din păcate „*cel mai ales fiu al orașului nostru*” cum îl numește Horia Teculescu, nu a mai apucat să participe la bucuria și entuziasmul de atunci al tuturor românilor.

Zaharie Boiu Junior a trecut la cele veșnice, în împărăția Tatălui Ceresc pe care L-a iubit și L-a slujit o viață întreagă, în anul 1903, la 69 ani, iar locul de veșnică odihnă se află la cimitirul ortodox din Sibiu.

Locuitorii Sighișoarei au o mare admirație pentru marele nostru înaintaș. În perioada interbelică, Astra sighișoreană și liceul „*Principele Nicolae*” (actualul liceu Mircea Eliade) au însemnat locul nașterii marelui cărturar printr-o placă comemorativă pe frontispiciul casei parohiale din Cornești, pe care scria:

*În această casă s-a născut
ZAHARIA BOIU
1934 – 1903
Preot cu grai luminat
Sămănător al credinței strămoșești*

27 Teculescu, Horia, *op.cit.* p.297

28 Petcu, M. ; Gavrilă, Ghe., *op.cit.* p.31

*Așezatu-sa acest semn de cinstire
Din partea Bisericii Ortodoxe Române
Cu ajutorul Astei și al Liceului Principele Nicolae
Din Sighișoara în anul domnului 1933'*

După anul 1989, ca un omagiu, în semn de profund respect și prețuire față de personalitatea remarcabilă a marelui preot și cărturar, strada din cartierul Cornești pe care se află casa unde s-a născut Zaharie Boiu Junior, Biblioteca municipală și școala din cartierul Târnavă II , au primit numele ilustrului nostru înaintaș.

ZAHARIA BOIU - PFARRER UND GEISTESMENSCH
(Zusammenfassung)

Einer der größten kulturellen Persönlichkeiten Schäßburgs, war Zaharia Boiu. Ein elite Intellektueller, Pfarrer, Redner, Dichter, Patriot (er hat das Memorandum konzipiert), der sehr stark die Epoche, in der er lebte, beeinflusst hat. Er war einer der Gründer der ASTRA, und wurde für seine besonderen Verdienste als Mitglied der Rumänischen Akademie gewählt.

Olimpiu Boiu cu soția

Olimpiu Boiu

Olimpiu Boiu cu Ion Agârbiceanu